

KS. RYSZARD SAWICKI*

Sprawozdanie z sympozjum naukowego pt. „Od kleryka do kapłana. Panorama formacji seminaryjnej”, Elk, 18 lutego 2017 r.

18 lutego 2017 r. w Wyższym Seminarium Duchownym w Elku w ramach V Interdyscyplinarnego Dnia św. Tomasza z Akwinu odbyło się sympozjum naukowe pt. „Od kleryka do kapłana. Panorama formacji seminaryjnej”. Konferencja miała charakter interdyscyplinarny, stanowiąc płaszczyznę wymiany refleksji naukowej dotyczącej formacji do kapłaństwa i instytucji seminarium duchownego. Na sympozjum zaproszono wybitnych specjalistów pochodzących z różnych ośrodków akademickich z całej Polski.

Tematyka sympozjum związana była z jubileuszem 25-lecia istnienia diecezji elckiej i WSD w Elku. Data 25 marca 1992 r. związana jest nie tylko z bullą „Totus Tuus Poloniae Populus” i reformą struktur administracyjnych Kościoła w Polsce – w wyniku której erygowano kilkanaście nowych diecezji, w tym diecezję elcką – ale także z opublikowaniem przez Jana Pawła II posynodalnej adhortacji apostolskiej „Pastores dabo vobis” o formacji kapłanów w świecie współczesnym. Można powiedzieć, że papieska bulla była zarazem wcielaniem w życie niektórych idei zawartych w „Pastores dabo Vobis”. Dzięki temu biskupi zbliżyli się do księży i do wiernych świeckich w swojej diecezji, powstały też nowe, mniejsze, mające bardziej wspólnotowy charakter seminaria. Co ciekawe, jako pierwsze, po reformie administracyjnej Kościoła w Polsce, powstało WSD w Elku, które zostało erygowane przez bp. dr. Wojciecha Ziembę 16 kwietnia 1992 r., „aby Kościół Elcki mógł należycie wypełniać swoje apostolskie i kapłańskie zadania nałożone przez Chrystusa”.

Obrady naukowe zostały poprzedzone mszą św. koncelebrowaną, sprawowaną w kaplicy seminaryjnej pod przewodnictwem bp. Jerzego Mazura SVD, biskupa elckiego. W homilii ordynariusz diecezji elckiej próbował odpowiedzieć na pytanie: Jak formować alumna, by jako kapłan był człowiekiem radości i nadziei, pokoju i miłości, służby i miłosierdzia, odwagi i wierności? Jak

---

* ks. dr Ryszard Sawicki – Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Elckiej; e-mail: rysiekskarzyn@o2.pl

mu pomóc ukształtować się intelektualnie, moralnie i duchowo, by jako kapłan był dobrym pasterzem? Wskazując na przykłady świętych kapłanów biskup zauważył, że prezbiter powinien być formowany i kształtowany na wzór Serca Jezusa, aby był sługą Bożego miłosierdzia, pojednania i jedności.

Konferencja rozpoczęła się o godz. 9.30 w Auli Magna. Jej otwarcia i powitania gości dokonał ks. dr Antoni Skowroński – rektor WSD w Ełku, który wyraził radość z przybycia dużej liczby uczestników i życzył owocnych dyskusji naukowych. Następnie głos zabrał ks. dr Tomasz Kopiczko – prefekt WSD w Ełku. Zapoznał on uczestników z ideą sympozjum i wprowadził w jego tematykę. Podkreślił, że to dzięki św. Tomaszowi z Akwinu możemy dzisiaj mówić o Bogu i kapłaństwie na sposób rozumowy. Przywołał kilka jego myśli i zaznaczył, że byłby on współcześnie bardzo wymagającym formatorem kandydatów do kapłaństwa.

Jako pierwszy z zaproszonych prelegentów wystąpił ks. dr Stanisław Adamiak, pracownik naukowy Zakładu Historii Starożytnej Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego, realizujący projekt badawczy „Prezbiterzy na późnoantycznym Zachodzie”. Jego wystąpienie nosiło tytuł: „Historia formacji seminaryjnej. Od początku do dziś”. Zaprezentował on rozległą panoramę historyczną w odniesieniu do formacji kandydatów na prezbiterów od czasów apostoelskich, aż do współczesności. Już w pierwszych wiekach szukano sposobu na kształcenie i formowanie kapłanów. „Jednak dekret o konieczności i słusznosci zakładania seminariów został wydany w 1565 r. Seminaria miały być odpowiedzią na potrzeby reformy” – wyjaśniał prelegent. Podczas swojego wystąpienia podzielił się on licznymi ciekawostkami, np. przypadki powoływania na urząd biskupi cenionych w środowisku, jednak niepiśmiennych osób.

Kolejnym eksperckim wystąpieniem było przedłożenie ks. prof. zw. dr. hab. Stanisława Urbańskiego, kierownika Katedry Teologii Życia Duchowego na Wydziale Teologicznym UKSW w Warszawie. Było ono poświęcone „Rozwojowi świętości kapłana poprzez formację permanentną”. Wybitny profesor teologii duchowości przypomniał za św. Janem Pawłem II, że każdy człowiek jest powołany do świętości, jednak skutki grzechu pierwotnego osłabiają go i hamują rozwój jego życia duchowego. To od naszej współpracy z łaską Bożą zależy to, czy rozwiniemy cnoty teologalne: wiarę, nadzieję i miłość. Ks. S. Urbański przestrzegał, że nasza świętość może być jak pusta donica, na dnie której będą leżały jedynie załączki darów Ducha Świętego. Akcentował dynamizm życia wewnętrznego polegający na ciągłym nawracaniu się. Zagadnienie powołania do świętości realizowane na drodze służby kapłańskiej zostało przedstawione w formie schematu graficznego, co służyło skupieniu uwagi uczestników i łatwiejszej percepcji prezentowanych treści.

Ostatni referat podczas pierwszego panelu sympozjum wygłosiła s. dr Beata Zarzycka, albertynka, adiunkt w Katedrze Psychologii Społecznej i Psychologii Religii w Instytucie Psychologii KUL Jana Pawła II. Tytuł zaprezentowa-

nego przez nią przedłożenia brzmiał: „Co przeszkadza w realizacji powołania? Kontekst środowiskowy”. Przedstawione przez nią tezy oparte były na przeprowadzonych badaniach empirycznych. Według niej na rozwój dojrzałości osobowej wywiera wpływ szereg różnych uwarunkowań środowiskowych. Nawiązując do wypowiedzi swojego przedmówcy, podkreśliła aspekt konieczności zdrowej formacji ludzkiej i zdrowych relacji interpersonalnych w realizacji powołania. Zaznaczyła jednocześnie, że psycholog nie ocenia i nie rozoznaje powołania. Stanowi to bowiem domenę sfery duchowej. Psycholog ocenia jedynie, czy istnieją w człowieku warunki dla rozwoju powołania.

Po krótkiej przerwie miał miejsce drugi panel naukowy. Został on zainaugurowany wystąpieniem ks. dr. Józefa Węclawika SVD, z Misyjnego Seminarium Duchownego w Pieniężnie. Na przykładzie drogi do świętości bł. ks. Władysława Bukowińskiego wskazał on, że kapłaństwo powinno być przeżywaniem powołania jako ofiary. Życie tego kapłana, który został w ubiegłym roku wyniesiony do chwały ołtarzy, polegało na złożeniu ofiary z całego życia. Werbista podkreślał, że ks. W. Bukowiński odznaczał się wielką pobożnością oraz miłością do Boga i drugiego człowieka, niósł nadzieję ludziom zniewolonym przez system komunistyczny. Bohaterski apostoł Kazachstanu zapłacił wysoką cenę za odważne głoszenie Ewangelii w postaci kilkunastu lat spędzonych jako więzień sowieckich łagrów.

Ostatnim prelegentem był ks. dr Antoni Skowroński, rektor WSD w Elku. Temat jego wystąpienia brzmiał: „Analiza współczesnego i poszukiwanie przyszedłego modelu formacji do kapłaństwa w WSD w Elku”. W swoim wystąpieniu dokonał on analizy aktualnie urzeczywistnianego modelu formacji do kapłaństwa. Podkreślił, że elckie seminarium jest już prowadzone według koncepcji, która zakłada, że formacja kapłańska zaczyna się w seminarium, ale trwa przez całe życie. Zaznaczył, że nastąpiło przesunięcie akcentu z formacji do kapłaństwa na formację kapłańską. Rektor nadmienił, że od 2010 r. w seminarium w Elku prowadzony jest rok propedeutyczny. Zaprezentował wyniki anonimowej ankiety przeprowadzonej wśród alumnów elckiego seminarium.

Po zakończeniu obrad w dwóch panelach miało miejsce podsumowanie wystąpień wszystkich prelegentów i dyskusja. Bp Romuald Kamiński zwrócił uwagę na potrzebę nieustannego pochylania się nad zagadnieniem formacji kapłańskiej. Zachęcał do gorliwej pracy nad kandydatami do kapłaństwa, aby mogli oni w przyszłości owocnie towarzyszyć duchowo innym ludziom w drodze do wieczności, a ich świadectwo było zawsze czytelne. Dziękując za uczestnictwo prelegentom i słuchaczom, wyraził nadzieję, że wkrótce będzie możliwe kontynuowanie naukowej refleksji podczas kolejnych sesji naukowych związanych z jubileuszem 25-lecia diecezji elckiej. Szczegółowe omówienie zaprezentowanych zagadnień będzie można znaleźć w przygotowywanej przez organizatorów monografii.